

Pogoji dela ne bodo boljši

Izdelava letnega plana poteka na podlagi enotne metodologije planiranja v DO Alpina in v skladu s sprejetim terminskim planom. Zaradi tega, kakor tudi zaradi zavzetega pristopa k pripravi plana poteka delo učinkovito in kar je najpomembnejše, usklajeno. Pri tem naj poudarim, da se opiramo predvsem na lastne izkušnje in predvidevanja, saj vsi dokumenti, ki opredeljujejo ekonomsko politiko, prihajajo zelo pozno.

Dosežki v letu 1984 bodo taki, da bomo plan na nekaterih področjih ne samo dosegli, ampak tudi presegli. Končno analizo bo možno napraviti seveda šele ob zaključnem računu, ko bodo znani finančni rezultati, ki pa so v končni fazi tudi najpomembnejši.

V letu 1985, ko bo delovna organizacija poslovala v nekoliko spremenjeni organizaciji, je planirana proizvodnja preko 2 milijona

parov razne vrste obutve. 60 % te proizvodnje bo prodano na tržišče s konvertibilnim načinom plačevanja, 15 % v vzhodne dežele, ostalo na domačem tržišču. Tu moramo poudariti pomembno nalogo MPM, ki bo poleg Alpina obutve prodala preko 1,1 milj. parov dokupljene obutve, v skupni vrednosti 4 milijarde din. Pretežna usmerjenost v izvoz se planira torej tudi za leto 1985. To pa še ne pomeni izboljšanja devizne situacije DO, saj se ne pričakuje večje pravice razpolaganja z ustvarjenimi devizami kot je bilo to v letu 1984 (45,9 %). Razen tega pa je Alpina primorana velik del repromateriala kupovati na zunanjem tržišču. Le ob precejšnjem uvozu lahko pričakujemo ustrezno oskrbljenost proizvodnje.

V planu so opredeljene tudi investicije. Med najpomembnejše spadajo: razširitev obrata v Gorenji vasi, sovlaga-

nje v izdelavo zgornjih delov in nabava opreme, kjer je zlasti pomembna oprema, kar računamo nabaviti s pomočjo mednarodnega kredita (IFC). Pri financiranju investicij iz lastnih sredstev je pomembno, da bomo zadostili tudi zakonu o zagotavljanju obratnih sredstev; v nasprotnem primeru bo v ta namen možno porabiti le amortizacijo. V MPM bo investirano v že začete investicije.

Pri zaposlovanju se predvsem predvideva povečanje zaposlenih v proizvodnji in to predvsem v Žireh in na Colu. V skladu z dolgoročno kadrovsko politiko bo v letu 1985 potekalo tudi izobraževanje in štipendiranje. Za razliko od prejšnjih let bosta oddelka poklicne in srednje obutvene šole tudi v Žireh.

Če analiziramo planirano strukturo lastne cene in v tej še posebej režijske stroške, planiramo, da bodo nekoliko večji od letošnjih. To pa zato, ker se pričakuje, da bodo nekateri stroški rasli nadpovprečno. Predvsem gre za elektriko, ogrevanje, transport, prehrano itn. Z večjo proizvodnjo bomo dosegli, da bodo stroški na enoto proizvoda manjši. Za skupno porabo je predvidena nekaj nižja rast od rasti ostalih stroškov.

Na koncu še nekaj o planiranem celotnem prihodku in dohodku.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Prometni davek podražil našo obutev

Z novim letom moramo v naših prodajalnah zaračunavati prometni davek praktično na vso obutev. Doslej je bil uveden prometni davek le na usnjeno obutev, odslej pa bo le-ta tudi na vso obutev, ki je več kot 50 % iz umetnih materialov; to velja torej tudi za apreski, panacerje, itd., razen za otroško obutev do št. 34.

Prometni davek je različen po republikah, od 14,5 v SRS, do 19 %.

Sicer smo zimsko obutev zelo dobro prodajali in presegli plan. V januarju smo, kot je običaj, znižali cene obutve do 50 % ali povprečno za 30 %. To znižanje je sedaj za potrošnika, z uvedbo prometnega davka seveda precej nižje — okoli 15 %. Toda, kot kaže, zima šele kaže svoj pravi obraz in kaj lahko se zgodi, da bomo letos še kako potrebovali zimsko obutev.

Silva Pivk

KOT VIDITE,
SE NAŠE GLASILO
DANES
PREDSTAVLJA
V NOVI PREOBLEKI.
SPOROČITE NAM,
KAKO VAM JE VŠEČ.
UREDNIŠTVO

Upokojeenci prihajajo

DOGOVARJAMO SE - DOGOVORILI SMO SE

Ob rob sklepov delavskih svetov

Delavski sveti TOZD DSSS in DO so na svojih zadnjih sejah v letu 1984 razpravljali o več pomembnih zadevah in razpisali javne obravnave za spremembe nekaterih samoupravnih aktov ter referendum, ki bo 22. 1. 1985. Pa pogledajmo po vrsti, kaj so obravnavali posamezni delavski sveti:

Delavski svet TOZD Proizvodnja

Najprej so obširneje razpravljali o planih za leto 1985. Plan, ki je izdelan v skladu z novo organizacijsko shemo, bomo morali uskladiti z novim zakonom o celotnem prihodku, ki vnaša precejšnje spremembe v shemo pridobivanja in delitve celotnega prihodka in dohodka. Delitev CP in dohodka ter investicije bo tako nujno uskladiti z ZR. Trenutno tudi še ni povsem jasno, kakšna bo devizna politika v letu 1985. Od tega, še zlasti pa od rasti tečaja dinarja, bo močno odvisen rezultat v tem letu. Za uspešno delo v bodočnosti so nujne investicije. Teh je v letu 1985 načrtovanih precej, čeprav so potrebe po vlaganju še večje. Osnovni cilj vsem mora biti, da

plan tudi v letu 1985 dosežemo in presežemo. To bo možno samo z doslednim in zavzetim delom vsakega posameznika. Prav tako so plan obravnavali in potrdili vsi ostali delavski sveti. Delegati so bili soglasni, da se s 1. 1. 1985 povišajo urne postavke za 40 %, koeficient uspešnosti delovne organizacije, s katerim uravnavamo rast OD med letom, pa se zniža za 20 %. S tem bi bili OD s 1. 1. višji za 20 %.

Nadalje so delegati obravnavali spremembe Pravilnika o delovnih razmerjih, ki se predlagajo v sprejem na zboru delavcev. Obravnavali so predlog v zvezi z uvedbo nadurnega dela v nekaterih oddelkih in sprejeli sklep, da se uvede nadurno delo v naslednjih oddelkih:

šivalnica Žiri, šivalnica Gorenja vas, oddelek 626 — oddelek na izdelavi izvoza za firmo Kraus. Nadurno delo se bo opravljalo ob prostih sobotah od 1. januarja 1985 dalje. Nadurno delo je bilo potrebno uvesti zaradi potrebe po izpolnjevanju pogodbenih obveznosti, ker bi lahko drugače bila povzročena za TOZD velika materialna škoda,

kot tudi zaradi zagotovitve nemotenega poteka dela v montažnih oddelkih. Problema ni bilo možno rešiti s prerazporeditvijo delovnega časa, prerazporeditvijo delavcev ali z zaposlovanjem novih delavcev.

Potrdi se predlog sprememb osnutka sprememb in dopolnitev analitičnih ocen in razvida del in nalog. Na osnovi določil Samoupravnega sporazuma o združitvi v Jugobanko, TB Ljubljana in sklepe Zbora banke se izvrši združevanje sredstev

— v rezervni sklad 4 milijone 350.000.- din

— v sklad solidarne odgovornosti 7.325.000.- din.

TOZD glede na določila Zakona o trajnih obratnih sredstvih ne sme v letu 1984 vršiti združevanja sredstev. Zato TOZD izvrši združevanje iz prvega odstavka takoj, ko bo na osnovi zakonskih določil sposoben le-to izvršiti.

Alpina Žiri pristopa k Samoupravnemu sporazumu o podaljšanju veljavnosti samoupravnega sporazuma o zagotavljanju sredstev za pospeševanje konvertibilnega izvoza in priliva v SR Sloveniji v letu 1984 za leto 1985. Delegati so podrobneje obravnavali še predloge izvozne službe v zvezi z odpisi na izredne izdatke zaradi reklamacij naših tujih kupcev.

renjske Kranj. Odobril je še nabavo nekaterih osnovnih sredstev za potrebe prodajaln.

Strinjali so se tudi s predlogom poročila osebnih dohodkov za MPM in sicer, se izplača 150 % poprečnega OD za redno delo v 11 mesecih, s tem pa se tudi skoraj povsem izravna razlika v OD med maloprodajno mrežo in TOZD Proizvodnja, ki je nastala med letom.

V zvezi s predlogom sprememb Pravilnika o delovnih razmerjih TOZD Prodaja, ki se nanaša na predlog, da poslovodje ne bi bili več delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, naj se predlagata obe možni varianti, delavci MPM pa naj bi se na zborih delavcev v januarju sami odločili za eno od predlaganih možnosti.

Delavski svet DSSS

Delavski svet je obravnaval še mnenje družbenega pravobranilca samoupravljanja k sklepu zapisnika 8. redne seje komisije za delovna razmerja in se strinja z ugotovitvami delavske kontrole, da se upoštevajo ugotovitve družbenega pravobranilca samoupravljanja, razen v postavljeni zahtevi po upoštevanju 26. in 27. člena Zakona o delovnih razmerjih, po dvokratni objavi, če se na prvi razpis oz. oglas ne prijavi nihče, ki bi izpolnjeval pogoje. DS namreč smatra, da je potreben le en oglas, oziroma razpis. V zvezi s predlogom sprememb razvida del oz. nalog v RCA je bil sprejet sklep, da se predlog potrdi, razen za vodjo, kjer se sprejme opis, analitična ocena pa ostane nespremenjena.

OBVEŠČANJE DELAVCEV V ZDRUŽENEM DELU

— sestavina samoupravljanja. Da bi delavci lahko sprejemali smotrne odločitve, morajo biti informirani o poslovanju v OZD. Obveščanje delavcev mora biti popolno.

Delavski svet Delovne organizacije

Delavski svet delovne organizacije pa je še razpisal javno razpravo osnutkov sprememb Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD in SP in Samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za razporejanje dohodka in čistega dohodka ter sprejel Samoupravni sporazum o skupnih izhodiščih in nekaterih osnovah za razporejanje dohodka čistega dohodka ter za delitev sredstev za OD in SP.

Obravnaval in sprejel je tudi predlog sprememb Samoupravnega sporazuma o štipendiranju ter sprejel Pravilnik o pripravnštvu. Sprejel je še sklep, da se v počitniškem naselju Strunjan v letu 1985 kupi dve stanovanji. V ta namen se na skladu skupne porabe — stanovanjski del rezervira 7.000.000.-din. A. K.

Na pripravi dela boljši delovni pogoji

(Nadaljevanje s 1. strani)

Celotni prihodek v DO bo celo manjši od letošnjega, to pa zato, ker z reorganizacijo odpade del interne realizacije, spremenil pa se bo tudi obračun s kooperanti. Še vedno pričakujemo hitrejšo rast porabljenih sredstev od rasti celotnega prihodka, vendar upamo, da bo razkorak manjši kot v letu 1984. Med obveznostmi iz dohodka bo

do imele največji delež obresti. Za osebne dohodke bo v letu 1985 izplačano približno 1 milijardo din. Približno toliko bo ostanka dohodka, ki bo namenjen za skupno porabo, rezerve in poslovni sklad.

Zavedati se moramo, da bomo morali za pridobitev pravice do take delitve izpolniti vse obveznosti, ki smo si jih s planom zadali.

Tone Eniko

Nazadnje je delavski svet sprejel še sklep, da se Viliju Kogovšku izreče POHVALA za požrtvovalno in uspešno konstruktorsko in inovatorsko delo pri izdelavi strojev.

Delavski svet TOZD Prodaja

Poleg že omenjenih točk je delavski svet obravnaval še prodajne pogoje za leto 1985, ki so ostali podobni kot prejšnje leto, potrdili cenik za sezono pomlad/poletje 1985. Na predlog razpisne komisije TOZD Prodaja je delavski svet imenoval za opravljanje del in nalog »direktorja TOZD Prodaja« Ivana Capudra za dobo 4 let, od 1. 1. 1985 do 31. 12. 1988. Sprejet je bil Samoupravni sporazum o oblikovanju in uporabi prihodkov, razporejanju skupnega dohodka in o združevanju v sklade Ljubljanske banke, temeljne banke Go-

KAKO USTVARJAMO

Proizvodnja v letu 1984, kako v letu 1985

V času, ko pišem, se iztekajo dnevi leta 1984; imamo že precej točne podatke o količinskem in finančnem dosegu proizvodnje, nekoliko manj zanesljivejša so ocene ostalih poslovnih rezultatov, ki bodo znani v celoti šele po zaključnem računu.

Plan proizvodnje za leto 1984 je bil na 1.805.000 parov obutve v vrednosti 350 milijard din (starih). Do konca leta bo izdelano (po oceni za zadnjih nekaj dni) 1.900.000 parov, v vrednosti preko 400 starih milijard din. Plan bo količinsko presežen za okoli 5 % in finančno približno za 20 %. Poleg tega je bilo pri Benecu sestavljeno še približno 60.000 smučarske obutve iz naših sestavnih delov. Iz podatkov je razvidno, da bo plan dosežen in solidno presežen, toda pod kakšnimi pogoji, s kakšnimi težavami smo se srečevali v vseh dvanajstih mesecih, vemo le tisti, ki smo jih reševali kolikor se je pač dalo, in tisti, ki so to neposredno občutili na normiranih delih.

Dejstvo je, da bi bili naši uspehi lahko še boljši, če bi vzporedne službe, predvsem nabava, uspela odigrati svojo vlogo tako kot se zahteva. Kupci nas ne sprašujejo, če smo dobili vse materiale pravočasno in v ustrezni kakovosti. Kupci zahtevajo le kakovostno obutve v določenem dobavnem roku. To moramo izpolniti za vsako ceno, če hočemo še naprej uspevati na posameznih tržiščih. Prav zaradi teh zahtev in poslovne morale, ki jo moramo spoštovati pa se proizvodnja prepogosto lomi in nismo v enakem položaju z drugimi službami. Brezuspšno zahtevamo to, kar drugi zahtevajo od nas. Često nam je odpovedalo vsako še tako dobro zamišljeno planiranje. Z menjavami planov smo omejevali zastoje in za silo lovili dobavne roke, seveda vse na račun manjše produktivnosti in slabše kvalitete. Posebno problematična je bila proizvodnja smučarske obutve v montaži. Večji del proizvodne sezone smo se srečevali z nekompletnimi sestavnimi deli. Decembra smo imeli v proizvodnih oddelkih rekordno število čakalnih ur v zadnjih nekaj letih. Kljub že od prej povzročenemu pomanjkanju zgornjih delov tudi decembra odpade približno polovica čakalnih ur na izdelovalnice zgornjih delov in le 50 % na montažo. Vsi takšni in podobni izpadi v proizvodnji najprej in neposredno udarijo po žepu tiste-

ga, ki dela po normi, posredno pa se to odraža na skupnem poslovnem rezultatu. Neposredni proizvajalec takoj vpraša: »Kdo je za to kriv?« In upravičeno vpraša! Del bremena in neprilik smo gotovo dolžni prenašati vsi, ker smo člani naše družbe, ki je zabredla v gospodarske težave. To velja tudi za našo delovno organizacijo, ki prav tako posluje z ostankom ustvarjenih deviz, ki jih čisto ni toliko, kot narekujejo potrebe pri nabavi materialov. Vendar mislim, da še vedno nismo napravili vsega, tako v sami poslovni politiki, predvsem pa posamezniki, da bi v danih pogojih izvlekli kolikor mogoče največ in s tem proizvodnjo pravočasno oskrbeli z ustreznimi materiali.

Za leto 1985 imamo proizvodne kapacitete že v glavnem pokrite z dokončnimi naročili ali pa z rezervacijami posameznih kupcev. Serije po artiklih naj bi bile v povprečju večje, kar je tudi naš dolgoročni cilj in težnja k specializaciji. Proizvodnja je planirana že danes točno po mesecih, trakovih in izdelovalnicah zgornjih delov v skupni količini s kooperacijo pri zamejski firmi Beneco na preko 2 milijona parov razne obutve.

Boljši rezultati, ki bodo čedalje bolj nujni, so dosegljivi le z ustrezno strategijo prodaje, kvalitetne nabave in proizvodnje.

Anton Klemenčič

Pri izdelavi apreski obutve je treba mnogo pazljivosti

Kaj nas čaka po reorganizaciji

Zadnja reorganizacija s katero smo iz dosedanje temeljne organizacije Prodaja organizirali TOZD Prodaja, ki obsega le maloprodajno mrežo in ustrezne strokovne službe, in prodajni sektor, ki obsega preostali del dosedanje TOZD, je pravzaprav mejna posledica prejšnjih sprememb TOZD Proizvodnja in nabavnega sektorja, kjer smo s tem dosegli večjo specializacijo dela. Sploh pa je delo v prejšnjem TOZD Prodaja postalo preobsežno. Spomnimo se, da smo prevzeli večino nalog na področju izvoza, ki so jih prej za nas opravljali drugi, ob tem pa se je izvoz še izredno povečal. Tako so se prodajne poti res zelo razlikovale in doseči je bilo treba, da bo prodajni sektor podaljšana roka proizvodnje in da bo poslovanje bolj neposredno.

Tako bo povsod možna tudi večja kakovost strokovnega dela. V TOZD Prodaja (MPM) bo dosežen tudi status večje samostojnosti pri delu, samostojnejša poslovna politika, za enotne skupne cilje delovne organizacije seveda.

Ta samostojnost naj bi se odrazila v planiranju, načinih prodaje, izbiranju dobaviteljev, postavljanju rokov in drugih prodajnih pogojev, v naročanju za prodajalne in podobno.

Uvedli bomo planiranje količin in vrednosti po mesecih, medtem ko smo to delali doslej po sezonah.

Doseči bomo morali večji nadzor nad zalogami in obvezne predispozicije (prerazporeditve) neidočega blaga.

Strokovna služba TOZD bo štela trinajst delavcev. To bo vodja tozda, vodje rajonov, delavci oddelka za dokup blaga, tajništvo, napoved in analiza trga.

Služba bo imela večjo funkcijo in boljši nadzor nad celotnim poslovanjem in bo lahko res odločilno vplivala na poslovne akcije.

Povečana bo tudi vloga vodij rajonov. Ti so imeli doslej bolj kontrolno vlogo, odslej

naj bi se mnogo bolj posvečali novi nalogi, pospeševati prodajo na svojem področju.

Doseči moramo tudi večje sodelovanje s strokovnimi službami, ki načrtujejo prodajo in proizvodnjo za maloprodajno mrežo. Delo bomo zastavili kot nepretrgan proces v smislu boljšega programiranja izdelave obutve za maloprodajno mrežo in seveda, izboljšati samo prodajo.

Tudi na področju samoupravnega dogovarjanja bomo nadaljevali z že doslej zasnovanim. Značaj dela zahteva, da med delavci v MPM vzdržujemo stalne stike, čeprav to seveda stane.

Toda pokazalo se je, da lahko, na primer, sindikalna organizacija uspešno dela, kljub veliki razpršenosti delavcev, tudi delavski svet je lahko ob dobri koordinaciji učinkovit.

Tudi komisija na področju samouprave in strokovne komisije, kot je na primer komisija za izbor kolekcije, kar dobro deluje.

Seveda so vsi ti načrti in njihova uresničitev odvisni od nas samih, našega znanja, od naše volje, dela in doslednosti.

Ivan Capuder

KAKO USTVARJAMO

Računalnik vedno bolj potreben

Organizatorji poslovanja v sektorjih so kot posamezniki prav gotovo opravili pomembno delo pri prenašanju obdelav na računalnik in pri organizaciji sektorjev. Organizacija, ki je bila postavljena v začetkih avtomatiziranja poslovnih procesov v Alpini je ostala enaka do danes. V tem času so se sektorji, v katerih so ti organizatorji delali in tudi računalniški center večkrat reorganizirali. Poleg dveh razlogov, o katerih smo govorili ob reorganizaciji, to je vse večji pomen avtomatske obdelave podatkov in potrebe po integriranem sistemu obdelave, je še tretji, to je sam računalnik, ki sedaj omogoča delo z banko podatkov in delo preko terminalov pri uporabnikih.

Čedalje bolj pridobivajo na pomenu informacijski sistemi, ki so zasnovani na uporabi računalnika in povezani med seboj. Tako sistemi morajo temeljiti na organizacijskih načelih in delovnih vidikih, ki niso več stvar posamezne službe ali sektorja, ampak celotne delovne organizacije:

- predpisi in splošne organizacijske rešitve so obvezne za vse sektorje in službe ter temeljne organizacije,
- sporazumevanje, dogovarjanje, plansko usmerjanje ter usklajevanje razvoja in delovanja informacijskega sistema, tečejo v vseh sektorjih in ne vsak zase,
- samostojnost nekega sektorja v procesu informiranja in njegovem povezovanju je samo na podlagi skupnega interesa celotnega informacijskega sistema (IS),
- usklajeni so plani zbiranja podatkov in informacij,
- enotna metodologija,
- enotni standardi,
- enotni postopki pri urejanju evidenc,
- usklajena tehnika in tehnologija zbiranja, obdelave, prenosa, izkazovanja in dostopnosti podatkov in informacij.

Pojavila so se dela in naloge ljudi, delavcev, ki takšne sisteme oblikujejo in uvajajo, ti delavci imajo lahko različno raven formalne izobrazbe in različne poklice.

Združuje jih skupno prizadevanje, da bi s pomočjo računalniške opreme zagotavljali informacije, ki jih potrebujejo različni uporabniki. Združevala naj bi jih tudi njihova skupna profesionalna pripadnost.

Pri vzpostavljanju novega sistema ali pri spremembi starega, morajo opredeliti procese odločanja, pri katerih so potrebne informacije s pomočjo računalnika, določiti način uporabe informacij, zagotoviti potrebne podatke, usposobiti uporabnike, pridobiti podporo samoupravnih organov in vodilnih delavcev za uvedbo novega sistema in spremembe, ki jih ta povzroči.

Ta skupina mora biti dobro seznanjena s celotnim poslovnim sistemom, da bi lahko pripravila dobro računalniško zasnovan informacijski sistem. Zmotno je lahko mišljenje, da uporabniki že vedo, kaj je prav in dobro zanje.

V čimvečji meri bomo integrirali različne, sicer samostojno delujoče sisteme po sektorjih, v okviru celotnega poslovnega sistema. Pri tem ne mislim samo združevanja obdelav, ki imajo svoje izhodišče v podatkih iz različnih sektorjev in služb, ampak tudi integracijo preteklih dogajanj s tistimi, ki so usmerjene v prihodnja dejanja in odločitve.

Delo v skupini bo temeljilo na specializiranosti za določeno področje dela (prodaja, finance, proizvodnja), kar pomeni, da delavci poznajo ustrezno teorijo in metodologijo, da ju znajo uvajati in uporabljati v praksi ter da ju dopolnjujejo z lastnimi in tujimi izkušnjami. Čeprav je neka nova zamisel plod posameznika, mora biti izmenjana v skupini in predskutirana. Tudi skupno spremljanje in ugotavljanje, kaj smo dosegli s spremembo, je boljše kot delo posameznika. Sodelovanje pri kompleksnih (sestavljenih) sistemih je nujno in naj bi bilo tovariško, z vnašanjem in izmenjavo znanja in izkušenj v skupni projekt.

Takšen kompleksen sistem je tudi proizvodni informacijski podsistem, ki

smo se ga sedaj lotili. Osnovni smoter naše delovne organizacije je proizvodna poslovna funkcija, ki jo omogočajo vse ostale. Kljub pomembnosti pa je bila doslej

v pogledu avtomatizacije obdelave v določeni meri zapostavljena. Prav tu pričakujemo od nove organizacije večji učinek.

Zoran Kopač

Nekdanji sodelavci v razgovoru s predsednikom konference osnovnih organizacij zveze sindikatov Jankom Rupnikom

Na nizozemskem in severnonemškem tržišču

Na območju severnonemškega tržišča smo na področju lahke in PU športne obutve prodali preko podjetja Jean-Janina in Stuhra blum Bravna.

Poslovanje s tem podjetjem ne poteka brez težav, ki so bile v preteklosti deloma na Alpinini strani, deloma na Jean-Janinu, pa tudi poslovanja izvoznika ne bi mogli oceniti pozitivno.

Glavne naše pomankljivosti za sezono jesen-zima 84/85 so bile velike zamude pri dobaviteljih čevljev Jean-Janina pa nedoseganje zastavljenih količinah planov prodaje naše obutve, kar je po našem mnenju v glavnem posledica njihove neustrezne oz. neizdelane prodajne strategije. Da bi izboljšali poslovanje z Jean-Janinom, smo v sezoni jesen-zima 84/85 skušali odpraviti glavne dejavnike, ki ovirajo uspešno delo: naše zamude pri dobavah smo zmanjšali, praktično odpravili; ker nismo bili ne mi ne Jean Janine zadovoljni s poslovanjem izvoznika, smo s sezono pomlad-poletje 85 prešli na direktno poslovanje s kupcem; preko stalnega kontaktiranja z Jean Janinom smo skušali doseči nekoliko boljšo povezavo, ki naj bi se vsaj po našem mnenju, uspešno odražala tudi v kvaliteti poslovanja, zlasti tudi glede doseganja njene-

ga planskega obsega. Ker nam to glede obsega ni uspelo, in ker nam je nedoslednost Jean Janina povzročila precej glavobola vse od priprave kolekcije do realizacije prodaje, smo se odločili, da nadaljujemo poslovanje s tem kupcem samo na področju PU-športne obutve.

Torej z razmerami prodaje lahke obutve na severnonemškem tržišču ne moremo biti zadovoljni, prihodnost pa bo pokazala, kako bo s PU-športno obutvijo.

Drugačen je položaj na Norveškem. Naše poslovanje s podjetjem ASPO iz Waalwika, s katerim poslujemo na področju lahke obutve, se že nekaj zaporednih sezon uspešno razvija. Zadovoljni smo tako z rastočim obsegom poslovanja, ki se vedno giblje v vnaprej začetih okvirih, kakor tudi s samim načinom poslovanja, ki poteka brez večjih nepričakovanih sprememb in nihanj, ob tem pa raste tudi razmerje cen naših izdelkov. Omeniti velja tudi, da uspevamo postopoma zmanjševati oz. odpravljati provizije polizdelkov (ko so bile sicer sorazmerno visoke), tako da lahko naš položaj pri prodaji lahke obutve na Nizozemskem ocenimo pozitivno, prav taki pa so tudi izgledi v prihodnje.

Borut Krevelj

KAKO USTVARJAMO

Uspešnih dvajset let

Malo prostora za veliko dela

V začetku leta je poteklo natanko dvajset let, odkar je takratni Čevljar iz Gorenje vasi, po odločitvi delavcev dejansko v sklopu Alpine.

O tem in začetnem sodelovanju smo pisali že lani.

Tokrat smo se pogovarjali z vodjem obrata Vinkom Bogatajem, ki je uspešno nasledil Martina Klemenčiča, ki je bil pravzaprav ustanovitelj tega obrata.

»Okoli deset let je sedaj, ko vodim obrat in lahko rečem, da nisem čutil, da bi bili zaradi odmaknjenosti kaj posebno prizadeti,« je začel svoje pripovedovanje Vinko Bogataj.

»Razumljivo pa je seveda, da povezave oz. sodelovanje med strokovnimi službami in obratom ni tako neposredno, kot je z oddelki v Žireh. To skušamo nekako razreševati sproti.

Največji problem obrata pa je brez dvoma pomanjkanje prostora, saj sedaj dela na 800 m² površine preko 190 ljudi. V takih pogojih ni več možno delati normalno, saj bi bil obrat še primeren kvečjemu za 160 delavcev. Seveda z gradnjo mudimo 3-4 leta. Če poznamo razmere in potrebe v zvezi z gornjimi deli, je res škoda, da tega nismo napravili že prej. Tu naj bi delalo od 250-270 delavcev; za zaposlitev je namreč precej drugače, kot je bilo pred leti, ko so se ljudje raje vozili v Škofjo Loko, pa tudi z odprtem Rudnika urana Žirovski vrh je v Gorenji vasi več žensk, ki bi se rade zaposlile. Če bo kmalu dograjen prostor 1000 m² za proizvodnjo in okoli 300 m² ostalih prostorov, bodo vsi ti problemi rešeni. Seveda imamo tudi štipendiste na čevljarski šoli v Kranju.

Tako ni bojazni, da ne bo delavcev; bolj se bojim, da bi se gradnja zaradi kakršnihkoli razlogov zavlekla.

Kakšni pa so vaši delovni uspehi v teh pogojih?

»Mislim, da so vseeno dobri. Delo skušamo organizirati tako, da teče kolikor močnejše nemoteno. Po večini delavke tudi razumejo, da je včasih treba za delo zgrabit še bolj. Zaradi nujne potrebe smo namreč vse od septembra delali vse sobote, dopoldne 8 ur, popoldne pa pet ur. Delali pa smo tudi večjo koli-

čino enakih artiklov, kar je navadno vplivalo na produktivnost. Lahko rečem, da so delavci zelo prizadevni in da imajo čut odgovornosti.

Velike serije so torej v vseh pogledih zelo dobrodošle. Toda naša proizvodnja je še vedno preveč razdrobljena, pa še tako včasih zaradi pomanjkanja kakšnega materiala, različnih barv itd., začnemo delati artikel po večkrat. Tako je razumljivo, da tedaj ni take storilnosti in ne take kakovosti, kot bi si želeli.

Kako pa je s stroji?

»S stroji je sedaj kar v redu. Dobili smo veliko novih šivalnih strojev. Tudi vzdrževanje je solidno. Mislim pa, da bomo morali nasploh v Alpini poskrbeti, da se bo nekdo usposobil za vzdrževanje elektronskih strojev, ker bo le-teh vedno več.

Kakšni pa so vaši stroški?

»Stroški seveda nastajajo. Menim pa, da jih je v Gorenji vasi sorazmerno še najmanj. Režija je zelo majhna, tudi ogrevamo se s smetmi in tako tovarni prihranimo nekaj sto milijonov letno. To varčevanje seveda neposredno obratu ne prinese nič.

V Gorenji vasi pa ugotavljajo, da je režije v celotni delovni organizaciji še vedno preveč. Še bolj pomembna pa je ugotovitev, da bi kazalo napraviti premik tudi na področju nagrajevanja po delu v proizvodnji in postavljanju norm. Največje tovarne obute v Sloveniji delajo približno pod istimi pogoji in os-

nova za določitev norm bi lahko bilo povprečje treh največjih tovarn. Kdor bi s svojo prizadevnostjo napravil več, bi kvečjemu bolj koristil delovni organizaciji in sebi. Doseči bi morali, da delavci pri delu ne bi mislili samo na doseg norme, temveč, kako v urah, ki so na razpolago, napraviti kolikor je močnejše največ.

»Kar zadeva samoupravno dogovarjanje, delegati poskr-

bimo, da na delavskem svetu zastopamo mnenja svojih sodelavcev,« je zatrdil Drago Pavkovič, ki je obenem tudi predsednik osnovne organizacije zveze sindikatov. »Delavci so o stvareh dobro obveščeni, za kar poskrbi Informator, ki ga ljudje zelo berejo. Mislim pa, da bi morali še bolj izkoristiti zvočnik, ker je Informator v Gorenji vasi včasih prepozno,« je zaključil Drago Pavkovič.

Nejko Podobnik

Naprava za odpraševanje in odplinjevanje

V preteklem obdobju smo imeli več težav z odsesavanjem tako prahu, kot tudi hlapov. Prah, ki nastaja pri brušenju — kosmatenju in drugih strojih smo odvajali z lokalnim odsesavanjem v sesalce. Ti sesalci so sredi proizvodne hale pogosto zagoreli kot bakle. Le prisebnosti zaposlenih v tem okolju gre zahvala, da ni prišlo do večjih požarov. Centralna naprava ni ustrezala, ker je bila dotrajana, pa tudi sistem ni ustrezal, ker je prihajalo do vžiganja v ciklonu in cevovodih. Po požaru leta 1980 so bili v ta namen nabavljeni mokri sesalci za prah, ki so sicer zagotavljali gašenje isker pri strojih, vendar pa je bilo čiščenje prahu iz teh sesalcev poseben problem. Nadalje je sama voda v prahu povzročala topljenje kemičnih strojil in usnja, katera so pospeševala oksidacijo pločevinastega ogrodja samega sesalca, tako so bili po triletni uporabi že povsem neuporabni. Seveda smo imeli posebne težave z mo-

krim prahom in odplakami, v poletnem času pa tudi z živimi organizmi, ki so se kar uspešno razvijali v okolici, kjer je bil posut prah iz mokrih sesalcev. V tem obdobju so bili v izdelavi projekti za kompleksno rešitev tako odpraševanja kot tudi odplinjevanja iz hale montaže. Omenjeni projekti so bili izdelani zopet na mokri sistem čiščenja, predvsem zato, ker smo se bali požarov. To pa je za poznane primere iz naših izkušenj ustvarjalo pri nas vedno večje dvome. Zastavljali smo si vprašanja — kam z usedlino prahu? Kako bo z vodo v zimskih razmerah glede na to, da je celotna naprava zunaj? Kako jo ogrevati, da ne bi zmrznila vsebina? Predlog, da bi celotno napravo polnili z sredstvom proti zmrzovanju (ANTIFRIZOM), ni bil sprejemljiv. Dodatni grelci z elektriko odnosno toplo vodo pa so nam kazali na izredno velike obratovalne stroške. Seveda je bilo vprašanje ži-

(Nadaljevanje na 6. strani)

KAKO USTVARJAMO

Na liniji lahke obutve je podjetnost rodila obilen sad

Iz konstruktorske delavnice Vilija Kogovška smo pred kratkim dobili kar tri nove stroje. Gre za stroj za nanašanje lepila na material, iz katerega izdelujejo jermenčke, stroj za zapogibanje in izdelavo jermenčkov in stroj za rezanje jermenčkov. Stroj je Vili Kogovšek tokrat izdelal v sodelovanju z Janezom Špikom, na pobudo in ob podpori vodje linije lahke obutve Marjana Bogataja, ki je ob tem poudaril:

»Gre za izdelavo komplet postrojenja treh strojev za izdelavo »MIGNON« jermenčkov za sandale. Take jermenčke smo dosedaj uvažali, ali jih ročno izdelovali v šivalnici, v zadnji sezoni pa delno kupovali pri domačem proizvajalcu za visoko ceno.

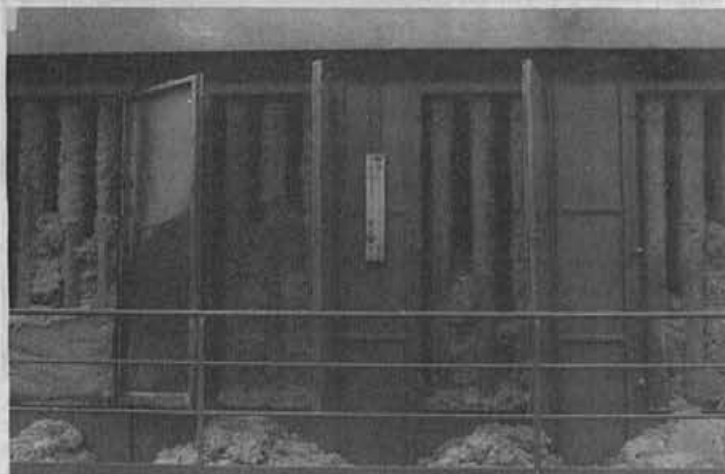
Ugotovili smo, da obstaja jo možnosti, da sami organiziramo proizvodnjo omenje-

nih jermenčkov, če stroje izdelamo doma. Glede na izredne konstruktorske in izvedbene sposobnosti Vilija Kogovška smo lahko upali, da bo naloga tudi uresničena.

Kar je bilo le mogoče, sta oba nosilca naloge dobila informacije, kako drugje izdelujejo take jermenčke, in delo je steklo. Vili Kogovšek je moral ob tem opravljati še druga dela, tako da je s sistematičnim delom pričel šele konec septembra.

Najprej je bil izdelan stroj za zapogibanje jermenčkov. Večji problem pa je predstavljalo nanašanje lepila. Z dodatnimi idejami in informacijami je bil izdelan tudi stroj za nanašanje lepila, ki lepilo suši in navija material na kolot.

Stroj za rezanje jermenčkov je bil izdelan zelo hitro.

Upamo, da z novo napravo ne bo težav

Naprava za odpraševanje in odplinjevanje

(Nadaljevanje s 5. strani)

vljenjske dobe celotne naprave glede na vsebino z visokimi odstotki kislin tudi vprašanje, na katero smo iskali odgovor. Ko smo od dobaviteljev omenjene opreme iskali odgovore, kje bi lahko videli delovanje take naprave, žal nismo uspeli videti, da bi čistila prah v čevljarški panogi. Videli smo jo sicer v obratovanju, toda veliko manjšo, s tem, da so vsebino prosto spuščali v kanalizacijo odnosno vodotok. Za naše razmere to zagotovo ne bi prišlo v poštev.

Na podlagi teh ugotovitev smo se odločili izbrati suho čiščenje. FILBO iz Bohinjske Bistrice je obljubil, da bi napravo izdelal. Pogojno seveda, s tem, da napravo predela iz mokrega na suhi sistem in brezpogojno zagotovi protipožarno zaščito. Pogodba za kompletno nalogo z dobavo in montažo je bila realizirana v času kolektivnega dopusta, to je konec julija in v začetku avgusta. Ostale so nekatere manjše, toda ne nepomembne pomanjklivosti, katere je dobavitelj dolžan odpraviti pred prevzemom in dokončnim obračunom.

Na podlagi dosedanjih izkušenj, katere smo si pridobili v času obratovanja od 6. avgusta lani do danes bi lahko zaključili, da je naprava uspešno prestala preizkušnje, v zadovoljstvo zaposlenih v montažni hali. Tako lahko rečemo, da je primerena za naše razmere. Da bi to

lahko tudi uporabljali tako kot je potreba, pa bo nujno podrediti nekatere navade. Predvsem to, da morajo biti lopute — (šuberji) za zapiranje cevi do kraja odprti, kadar je stroj priključen na odsesavanje. Le tako bomo lahko zagotovili sigurno gašenje nastalih isker. V primeru, da je loputa odprta le delno, pa je možno, da se v kotih nabere prah, katerega iskra pri stroju tudi vžge. (Naprava za gašenje gasi samo iskre ne pa žarečih mas (kep)). Ko pa masa prahu zagori, je le malo verjetnosti, da bi jo prha vode uspešno pogasila pred vstopom v samo čistilno napravo (filter). Ko pa žareča masa pride v samo čistilno napravo, pa je malo možnosti pogasitve, kar je poseben problem glede posredovanja (časovno). Zato je pogoj za uspešno gašenje nastalih isker — upoštevati navodilo, da morajo biti lopute pri strojih, priključenih na odpraševalne cevi, do kraja odprte, kar dokazujejo pritrdilni vijaki, vstavljeni v loputah. V nasprotnem primeru bo seveda za neupoštevanje tega nekdo v slučaju požara moral tudi odgovarjati. Celotna naprava vključno s projekti za odpraševanje, odplinjevanje in dogrevanje, bo stala skupno z dobavo in montažo kot tudi strokovni nadzor 23.000.000,00 din. Zato velja tudi navodila upoštevati, da bi lahko to vrednost kar najbolje izkoriščali v zadovoljstvo vseh.

Anton Žibert

Štefan Burjek in Ivanka Bogataj sta zadovoljna

KAKO USTVARJAMO

delamo le na eni izmeni. Ob povečanih količinah pa bi seveda morali pravočasno sporočiti plan, da bi bilo možno jermenčke izdelati pravočasno».

V slogi je moč! Znanje in delo si tu podajata roki. In kar je še bolj razveseljivo — o podobnih podvigih razmišljajo tudi drugi delavci.

Nejko Podobnik

katero je pri naši specifikaciji množično zastopana nizka ženska obutev z direktno brizganimi podplatmi na Desmi, ostalo pa so sandale in troterke. Skupna vrednost izvoza v letu 1985 za Sovjetsko zvezo bo presegla 10 milijonov dolarjev.

Poleg dobrih strani tega prostranega tržišča Sovjetske zveze, pa se njihovi kriteriji do dobaviteljev iz leta v leto zaostrejejo. Jugoslovani smo si ugled na tem trgu nekoliko pokvarili, in to predvsem zaradi kvalitete materialov, izdelave, večjih reklamacij in nemodnih kolekcij. V zadnjem času ne stojijo več kupci v vrstah za našo jugoslovansko obutev, ampak to ponujajo v izložbah in vitrinah vsako vrsto, ob vsakem letnem času, kar je slaba legitimacija naših proizvajalcev obutve. Res je, da je naša in zahodnoevropska obutev neprimerno dražja, res pa je tudi to, da se zahodnoevropska obutev ne pravi na policah kot naša, ki po modnosti in elegantnosti premalo odstopa od njihove lastne proizvodnje.

Raznoexport kot uvoznik obutve je bil prisiljen začeti borbo proti nesolidnim dobaviteljem iz Jugoslavije, kar je tudi počel. Že pri izboru modelov v samem startu so izločili okrog 10 tovarn, ker niso ponudile ustreznih kolekcij, dalje tovarne, ki so preveč mudile dobavne roke, predvsem pa imele težave s kvaliteto, sploh niso dobile vseh naročil, dokler se ne boljšajo.

Hočem poudariti to, da Sovjetska zveza želi še naprej upoštevati obutev iz Jugoslavije, toda obutev, ki bo modna in kvalitetna, kratka obutev, vsaj za rezred boljšo od njihove ali enako z zahodnoevropsko, ki ima lahko visoko ceno, vendar jo določen krog potrošnikov v večjih mestih hitro kupi.

Alpina še ni imela večjih težav s kvaliteto, še manj s kolekcijami, vendar se je treba truditi dalje, delo vestno opravljati, saj je to za proizvodnjo gotovo najboljše tržišče (velike serije po artiklih, dobavni roki čez vse leto) seveda ob dejstvu, da moramo tudi za ta posel devizno bazo ustvariti z izvozom na zahod ob bistveno manjših serijah, s težko dosegljivimi dobavnimi roki in ob nižjih cenah.

Anton KLEMENČIČ

Izvoz v Sovjetsko zvezo zanimiv in zahteven hkrati

Že nekaj let po znanem INFORMBIROJU je Jugoslavija v Sovjetsko zvezo prodala prve čevlje. Sprva so bile količine za današnje pojme le simbolične, vendar so iz leta v leto naraščale. V zadnjih petih letih pa prihaja na tržišče Sovjetske zveze po vseh prodajnih kanalih okoli 20 milijonov parov razne obutve letno. Vsekakor gre za vodilni posel po blagovni listi meddržavnega sporazuma.

Sovjetska zveza že vse od oktobrske revolucije dalje daje osnovni poudarek razvoju bazične industrije, za kar ima tudi skoraj neizčrpne pogoje. Vzporedno pa je bila leta in leta nekoliko zastopljena lahka industrija, tekstilna, obutvena, predvsem pa uslužnostna dejavnost. Niso spremljali rasti življenjskega standarda, želja in potreb prebivalstva. Kljub ogromnim zmogljivostim v proizvodnji obutve, ki jo ocenjujemo na preko 800 milijonov parov usnjene obutve, vse obutve skupaj pa na milijardo in 200 milijonov parov, še vedno tudi uvažajo, in sicer preko 100 milijonov parov letno. Marsikoga bo začudilo, kam s toliko obutve. Poudariti je treba, da je potrošnja obutve na prebivalca skoraj dvakrat večja kot pri nas in to ne zaradi mode, ampak zaradi težkih vremenskih prilik. Po nekaterih statističnih podatkih se uvršča takoj za Kanado, ki ima podobno geografsko lego.

S Sovjetsko zvezo trgujemo izključno na podlagi blagovne menjave, OŠ (obračunski dolar) pa služi le za ovrednotenje posameznih vrst blaga pri uvozu in izvozu, seveda po vnaprejšnjem dogovorjenih cenah. Obseg oziroma vrednost blagovne menjave je vnaprejšnjega načrta; v dolgoročnem planu, v srednjeročnih planih (5 let) pa je blago količinsko in vredno-

stno že specificirano po letih, kar pomeni, da se z manjšim odstopanjem na tej osnovni sestavi tudi letna blagovna lista, v kateri si morajo najti mesto vse pogodbe za obojestransko blagovno menjavo.

Iz Sovjetske zveze dobivamo zelo pomembne materiale in surovine (posebno v sedanjih devizni stiski) kot so: nafta, plin, koks, železova ruda, žlahtne kovine itd., skratka surovine, s katerimi je razpolaganje iz domačih virov skromno. Eden od najpomembnejših vrst blaga, s katerim Jugoslavija pokriva uvoz surovin iz Sovjetske zveze, je prav gotovo obutev. V letu 1985 naj bi izvozili po blagovni listi 13 milijonov parov obutve, v vrednosti okoli 340 milijonov obračunskih dolarjev.

Konec novembra smo uspeli končati poslovne razgovore o izvozu obutve v Sovjetsko zvezo za leto 1985. Kot rečeno, se je specifikacija napravila na osnovi 13 milijonov parov, pri čemer je imela Alpina pravico do 570 tisoč parov, po ključu, kar pomeni po samoupravnem sporazumu in določenih pravilih igre (več izvažaj na zahod, večjo pravico imaš izvažati na vzhod).

Z ozirom na razpoložljive zmogljivosti in dosežene cene smo za Alpino prevzeli obveznost dobaviti 380 tisoč parov, kar je seveda več kot dvakrat toliko kot v letu 1984. Cene so v povprečju ostale na lanskem ravni, vendar se je rentabilnost posla izboljšala zaradi hitre rasti obračunskega dolarja, ki sledi rasti ameriškega dolarja. Od 380 tisoč parov je seveda najmočnejša grupa škornjev in gležnarjev — 190 tisoč parov, kar je tudi osnovna zahteva kupca, ki izrecno zahteva 50 % zimske obutve in 50% ostale, med

Tudi to pomeni veliko razbremenitev delavcev, ki so doslej delali to ročno, posebno še, ker stroj reže in šteje hkrati.

Na teh strojih sedaj izdelujejo jermenčke za vse naše šivalnice. Delo sedaj teče res dobro in daje izredne rezultate.

Vili Kogovšek je uspešno izdelal stroj za izdelavo jermenčkov

Še morda kratka ocena tega dosežka: če bi te stroje uvozili, bi stali najmanj 15 milijonov lir, jermenčki pa so okoli 30 % cenejši, kot če bi jih kupovali.

Obširnejša analiza in povečani učinek, ki je rezultat dela dveh glavnih sodelavcev, bi šele pokazala resnično vrednost pridobitve. Tako o tem sodi Marjan Bogataj.

Kaj pa menita delavca, ki upravljata s temi stroji?

Ivanka Bogataj: »Tu delam sedaj dober mesec in dela sem se povsem privadila. Zdi se mi zanimivo in vesela sem, da lahko tu delam. Treba pa je delati dokaj pazljivo.

Slavko Burjek:

»V začetku je bil nekaj časa problem z nanosom lepila, potem se je to uredilo. Mislim, da so ti stroji velika pridobitev za Alpino, saj tu dnevno izdelamo 3000 metrov jermenčkov. Če pa bi bilo treba, bi lahko dnevno izdelali še veliko več, saj sedaj

OBRESTI — cena posojilnega kapitala. So odškodnina posojiljemalca posojilodajalcu, ker se je posojilodajalec za določen čas odpovedal uporabi vrednosti denarja.

na temo: **NOVOSTI IN PRIZADEVANJA V NAŠIH RAZVOJIH.**

Razgovora so se udeležili: **Milan MOČNIK, Tone TAVČAR in Franc KRANJC.**

Razgovor sta vodila **Nejko PODOBNIK in Tatjana MOHORIČ**, zapiske uredila **Anuška KAVČIČ.**

Vprašanja:

1. S katerimi novostmi se ukvarjate v tem trenutku?
2. Kaj napraviti, da bomo kljub majhnim možnostim uvoza opreme še napredovali?

Milan MOČNIK:

Menim, da bi to morali vprašati nekoga drugega, ki je za to bolj poklican kot jaz. Sicer pa, kar zadeva naše delo, bi morali bolj pogledati čez »planke« in ugotoviti, zakaj so tam bolj uspešni kot mi. Strokovnjaki naj se pogovorijo in analizirajo take primere in jih primerjajo z našimi.

Nikakor pa ne moremo zadolžiti nekega vodjo razvoja, da bo on rešil problem. Stroje imajo zunaj ravno takšne, kot mi; in če so bolj uspešni v proizvodnji, potem mislim, da je naša šibka točka predvsem organizacija dela. Če pogledamo samo, koliko imamo mi ljudi in služb, ki jih drugi

Težko je gospodarstvu, kjer je toliko omejitev, in sami ekonomisti trdijo, da cel kup predpisov onemogoča boljše poslovanje. Kako naj potem odgovorimo na vprašanje, kako bi proizvodnja, kljub majhnim možnostim uvoza opreme, napredovala?

Po drugi strani pa imajo prav tisti, ki se jezijo na omejitve in tisti, ki omejitve postavljajo.

To bi ponazoril z dvema primeroma:

Vemo, da je Alpina izvažala, ko še nihče ni spodbujal izvoza, tega je sedaj že več kot 20 let.

Taki izvozniki morajo sedaj prositi za uvoz vsakega stroja. Po drugi strani pa pri nas ne izkoriščamo vseh zmogljivosti in v takih primerih so omejitve uvoza potrebne.

Za naše delo v tovarni pa bo nujno, da dosežemo pravo plansko disciplino. Pa ne samo to, tudi druge stvari so; kam prodati? Službe sicer imamo, delajo pa ne. Zaskrbljujoče je, da imamo toliko reklamacij in odpisov.

Na zahodu dosegamo slabe cene in če bo blago slabo, potem bomo boljše ceno še težje dosegli.

Kaj delamo mi, v razvoju?

Mi nismo takšen razvoj, kot si ga mogoče nekdo predstavlja. Smo predvsem servis, ki pripravlja, da ima naša proizvodnja delo. Določamo barve, linije, okraske, ipd. Tistega razvoja, ki pa nam, v celoti gledano prinaša neke izboljšave, pa nimamo.

Pomisliti bomo morali tudi na posodobitve. Robotika prodira po svetu z velikimi koraki, pri nas pa smo šele na začetku. Odločiti se bomo morali tudi za večjo specializacijo.

Res smo kot tovarna postali že preveliki, saj hočemo izdelovati prav vse in če bomo še sestavne dele izdelovali sami, bomo v končni fazi dobili manj, kot če bi iskali specialista, čeprav je to po drugi strani tudi razumljivo, ker so kooperanti vedno bolj nezanesljivi in se določene stvari tudi ne dobi. Zato je včasih potrebno, da iščemo rešitev. Vendar če to postane stalna praksa, rešitve niso več ekonomsko utemeljene, če pomislimo že samo na to, koliko nas doma narejeni stroji stanejo. Ob tem pa kupujemo zelo drage stroje, ki pa niso dobro izkoriščeni.

Tone TAVČAR:

Kar zadeva naše delo, smo sedaj sredi priprav kolekcije jesen-zima 1985/86; pri tem smo prišli do izdelave form. Pestijo nas roki, saj smo od drugih, ki so delali pred nami, dobili stvari komaj en dan pred rokom za izdelavo vzorcev. Za delo pa bi potrebovali vsaj tri mesece, za temeljitejšje priprave pa tudi več.

Sicer pa moramo imeti tu v mislih različne težave, ki nastajajo pri izdelavi vzorcev, potniških kolekcij ali pa v redni proizvodnji. Sedaj smo začeli s tampo-printom, to je s posebnim natisovanjem na pancerje. Nastajajo tudi problemi, ker z našimi stroji izdelujejo le leve ali desne čevlje; kako potem kompletirati serije. Problem je tudi neobstoječnost barv.

Materiali so skoraj v celoti uvoženi, poslužujemo pa se PU, TPU, termoplasta, grilona in grnamita.

ODGOVORNOST DELOVNIH LJUDI — Disciplinska in materialna. Če delovni ljudje kršijo delovno disciplino, so disciplinsko odgovorni pred disciplinskim organom. Kaznovani so z disciplinskiimi kaznimi. Materialna odgovornost delovnih ljudi pa je v tem, da delovni ljudje povrnejo škodo, ki so jo povzročili pri delu.

Na splošno lahko rečem, da pri nas v celoti dodelujemo tisto, kar si je v osnovnih črtah zamislil modelir.

Če govorimo o kolekciji jesen-zima 1985/86, se lahko takoj spomnimo, da smo kolekcijo 1984/85 zasnovali že leta 1979. Posamezni modeli so bili prikazani kot novi eno sezono, sedaj pa to predelujemo v druge modele. V bistvu gre za trodelne pancerje, z vstopom zadaj, tu mislim na Aesiks, ki je nekoliko dražji, z notranjo regulacijo in gre v skupino z Elite, s katerim pa mislim, da nismo uspeli. Stratos je cenejša verzija, enostaven čevlji na eno zaklopko in pripravljen za večjo serijsko

proizvodnjo. Vsaj upam, da bo ta model ljudem bližji.

Pri delu se poslužujemo obstoječih strojev, razna orodja, pa tudi stroje izdelamo pogosto doma.

Naše delo je povezano s stalnim razreševanjem težav in iznajdljivostjo. Dosti pripomočkov smo že izdelali, hitro rešimo, če v proizvodnji kaj zaškriplje... Rešitev ne prijavljamo, kajti menimo, da je predvsem važno, da je za Alpino kot celoto bolje.

Franc KRANJC:

Control sistem se je v testnih količinah kar dobro izkazal. Seveda, ko gre za razvoj, vpliva na končni rezultat mnogo stvari: material, izdelava, forme, vezi, itd.

Trenutno je naša pozornost usmerjena na cestne čevlje za Jean-Janine, kaže, da bo kar zanimiv.

Med drugim pripravljamo nov tekaški čevlji. Pri delu tudi nam vedno zmanjkuje časa, saj je dela veliko, ljudi pa malo. Tako ponavadi zmanjka časa, da bi izdelano dobro testirali.

Kako smo posamezne stvari pripravili, dobro zvemo na Münchenskem sejmu, ki bo v kratkem in ki je največji sejem športne opreme na svetu.

Kar zadeva stroje, bomo verjetno morali poiskati boljše rešitve in, da bomo na Desmi lahko livali dve vrsti čevljev. Vemo, če ne bo novih strojev, ne bo napredka.

Mislim pa, da bi morali smotrneje delati že prej; to se pravi že na razgovorih s kupci bi morali premisliti, s katerimi kupci sodelovati. Kolekcijo bi morali znati ponuditi različnim kupcem. Opažam tudi, da bi lahko boljše izkoriščali material, zlasti za manjše čevlje bi lahko uporabili srez.

Naše možnosti so tudi v tem, da bi včasih lahko ponovno delali kakšen »star« artikel, kot so na primer TOMY-otroški čevlji, ki smo jih delali le eno sezono in uspešno prodajali. Tudi takim imenovani Bata program bi lahko porabil mnogo neidočih materialov in manjše kose. Take programe, ki so bili na tržišču dobro sprejeti, bi lahko delali občasno, saj tudi ne zahtevajo veliko strojev. Tako bi tudi investicije veliko boljše izkoristili. Sicer pa je naše delo vedno tako, da ne veš, kdaj boš nekomu pri nesel v mlin... »

Zaključek:

Pravih razvojev nimamo, trdijo vsi. Vsa dela, ki jih je treba opraviti, da proizvodnja nemoteno teče, zakrivajo ustvarjalna opravila, ki jih ni malo. Sicer pa velja razmišljati o tem, kaj sploh delati, kaj prodajati in komu. Na kakšen način izkoristiti stroje in material za boljši poslovni uspeh. Pri vsem tem je delitev dela potrebna, toda naj bo usklajeno za dober skupni učinek.

nimajo! Ali lahko čevlji prenese takšen aparat? Še dolgo ne bomo imeli takšnega stroja, da bi v takih razmerah lahko konkurirali zahodu.

V naši družbi zahajamo v protislovja in nesmisle, in ne potem mene spraševati, kako naprej, vse to je povezano z našim delom.

Tako menim, da smo mi dosegli še kar dobre rezultate, posebno še, ker smo že ves čas bili zastopljena panoga.

Pred kratkim smo lahko poslušali, ko je Miran Mejak, član slovenske delegacije v Beogradu komentiral, kako naprej, da bi proizvodnja napredovala. Pravi, da niti sam ne ve, kako naj delovne organizacije, ki imajo 80 — 90 % iztrošene stroje, povečajo izvoz na konvertibilno tržišče 15 — 20 %. To je že odgovor na drugo vprašanje.

VAŽNO JE ...

... DA VEMO

Ustvarjalno vzdušje ni fraza

Za uspešno delo vsakega posameznika in tudi za delovno organizacijo je važno, kako zainteresirati delavce. To se pravi, doseči interes za dosego določene cilja ali dobro delo. Če ni pravih pobud in pobudnikov, oziroma ne znamo v vsakem človeku že vnaprej vzbuditi, oz. nakazati poti za dosego cilja, mu pomagati pri odстранjevanju ovir, postane človek nezainteresiran, nedelaven in malodušen. Lahko rečemo, da mu morala nekako pada, in ne dosega pravega uspeha. Tak človek nima prave energije, da bi vse svoje sposobnosti, ki jih v sebi ima, družbi dajal, razvijal, ustvarjal nekaj novega, boljšega.

Mislim, da je delavcu potrebno pokazati, da je »potrebno«, oziroma mu vzbuditi voljo, ga motivirati, da razvija svoje sposobnosti, oziroma, da vso svojo energijo, predvsem ustvarjalno, razvije najprej pri svojem delu. Vemo, da nekateri delavci poskušajo reševati probleme pri svojem delu in tudi predlagajo boljše rešitve. Največkrat teh rešitev ne morejo sami uresničiti, kajti vezani so tudi še na druge. Delavec v bistvu nakaže, kaj se mu ne zdi v redu in tudi predlaga rešitev. Postavlja se vprašanje, komu bo te probleme in rešitve povedal, saj imajo največkrat odgovornejši delavci (nadrejeni), na žalost, prehitro občutek, da ga delavec s svojim predlogom v bistvu že kritizira. Ne poglobijo se, da bi rešili problem v celoti tudi glede na druga delovna mesta, ampak se problemi rešijo le delno ali trenutno. Ne vprašamo se, če kdo česa ni naredil in zakaj!

Delavec v svoji nemoči začne kritizirati, da je organizacija slaba, kar se včasih odraža javno, velikokrat pa le v obliki manj ustvarjalnega odnosa do dela. Odgovornejši delavci se premalo zavedajo, da so postavljeni tudi zato, da take probleme (rešitve)

skupaj z drugimi pomagajo rešiti. Če se problem — rešitev ne reši hitro, enostavno in temeljito, zlasti, če je delavec predlagal tudi rešitev, je le-ta nezadovoljen in razočaran. Delavec spozna, da ne more vplivati na rezultat svojega dela, čeprav si prizadeva. Opazi, da je kljub poštemu namenu nekako izigran. Čeprav ima delavec zagotovljeno delo, problemi ostajajo in se kopičijo. To delavci včasih tudi javno povedo; to pa je kritika, ki bi ji kazalo pozorno prisluhniti in morda upoštevati, da razširjamo ustvarjalno vzdušje.

Vemo, da včasih delamo nekoristna dela. Ločiti bi morali, kaj je potrebno in kaj ni.

V naši DO imamo še velike rezerve, ki jim moramo izkoristiti. Predvsem bi omenil razne evidence, katere nam včasih sploh ne dajo pomembnih pregledov. Človek v takem primeru vpraša: Zakaj delam? Smatram, da je bistvenega pomena, da se človek, kot osebnost preko dela uresničuje, potrjuje oziroma dobi nekako zadovoljstvo. To zadovoljstvo pa bo dobil predvsem preko ustvarjalnega dela, uspeha, določene nagrade, včasih lahko samo s pozornostjo.

Vprašanje je tudi, kako delovna organizacija napreduje in se razvija. Delavec mora čutiti, da je okolici v delovni organizaciji potreben. Če ni zadovoljen, nastanejo med sodelavci slabi odnosi; delavec nima prave volje. Seveda nam ne bo naših tako različnih problemov nihče rešil. Reševati jih bomo morali sami, najprej vsak delavec na svojem delovnem mestu, skupaj s svojim nadrejenim. Že pogovor pravi: v slogi je moč. V skupini delavcev, ki so drug drugemu potrebni, tiči uspeh.

Predvsem pa se mi zdi pomembno:

Osnovno je, kako in na kakšen način delo ovrednotimo v okviru skupnega prizadevanja za uspeh delovne organizacije.

Najprej je tu motivacija za delo. Pri tem mislim, da ne smemo dati prednosti le ekonomski kategoriji, oziroma nagrajevanju, čeprav je v današnjem času tovrstna motivacija najvažnejša. Ali je možno, da je motiviran delavec, ki s peto skupino ob sto odstotnem doseganju norme ne doseže niti minimalnega osebnega dohodka?

Naslednje vprašanje je, kako delo organiziramo.

Pri organizaciji imam v mislih predvsem linije, kjer bi morali v določenih primerih spremeniti način dela. Nove oblike zahtevajo tudi druge, sodobnejše načine dela, podprte z računalniško obdelavo. Šele potem se bo pokazal uspeh take organizacije.

Pomembno pa bi bilo, da delavci svoje delo povezujejo in usklajujejo predvsem s tistimi, s katerimi že po naravi dela morajo sodelovati. Za boljše delo pa je pomemben tudi osebni zgled odgovornejših delavcev. Poudariti bo treba vrednoto — odnos med ljudmi in v delitvi dela. V tem pogledu naj bi se izrazila morala tudi do osebnih dohodkov.

Moj namen ni bil, da bi kritiziral. Skušal sem pokazati samo na določena dejstva, ki se pojavljajo in ki vplivajo na naše delo. Če bomo hoteli, lahko naredimo veliko, predvsem če ustvarimo vzdušje, da bomo radi delali in bili ponosni na ime Alpina.

Franci More

Tudi letos so si upokoјenci z zanimanjem ogledali proizvodnjo

kadrovške novice

V mesecu decembru se je na novo zaposlilo 5 novih delavcev, z delom pa je prav tako prenehalo 5 delavcev.

V TOZD Proizvodnja so nastopili delo: Stanislav Modrijan, Anton Krvina, Anton Tavčar in Miran Meglič, ki sta se vrnila iz JLA, v delovni skupnosti skupnih služb pa Antonija Kavčič.

Z delovnim razmerjem sta v TOZD Proizvodnja prenehala Božidar Cankar in Barbara Kobau, in v obratu Gorenja vas Marija Oblak. V TOZD Prodaja je prenehal z delom Jože Poljanšek, v prodajalni Sisak pa Zvonko Crnolatec.

Irma Dolenec, referent za delovna razmerja

Sodelavkam Veri Kobal in Marjetki Rudolf iz obrata Col, Majdi Šket in Jožici Simon iz prodajalne Celje, Tanji Kavčič in Mariji Zebec iz oddelkov v Žireh, in Brigiti Grošelj iz delovne skupnosti skupnih služb, ki so v tem mesecu sklenili zakonsko zvezo, iskreno čestitamo in želimo predvsem medsebojnega razumevanja, sreče, zdravja in zadovoljstva v zakonu!

Kako bodo uspeli modeli

Novoletno srečanje z upokojenci

Kakor že vrsto let, je Alpina tudi letos organizirala srečanje z upokojenci naše delovne organizacije.

Navzoče je letos najprej pozdravil predsednik delavskega sveta delovne organizacije Gregor Pustovrh, nato pa še glavni direktor Tomaž Košir in predsednik OO zveze sindikata Janko Rupnik. V imenu upokojencev je spregovoril nekdanji direktor Lojze Filipič in se zahvalil delavcem Alpine za povabilo na srečanje.

Mimi Plesec:

Upokojena sem sedem let; nekoč sem delala v prešivalnici, ves čas sem bila v Alpini. Ker v Alpini nisem bila tako dolgo, nisem navezala trajnejših stikov s sodelavkami, srečanja pa se udeležim vsako leto, če le morem.

Viktorija Oblak in Maks Plesec:

Delo se je spremenilo. Prej smo rezali, sedaj pa seka, vendar je delo v prirobnici že 20 let enako. Skoda da stroji niso bolj izkoriščeni. To bi morali bolj organizirati in bi s tem lahko naredili precej več zgornjih delov, ki jih kar naprej primanjkuje. Premalo je tudi mladih, tudi učijo jih ne; srečamo jih le šivalnici.

Zadovoljni pa smo, ko slišimo, da Alpini dobro gre in sedaj delavcem prav gotovo ni treba skrbeti, da bi »dobiček« ali prihranek od materiala, morali nameniti za nabavo novih strojev. V novem letu želimo predvsem miru, zdravja in dela vsem delavcem Alpine, kakor tudi upokojencem.

Tone Naglič:

V pokoju sem 11 let. Delal sem na cvikanju gozderjev, šivanju okvirjev, nato v se-

kalnici, nazadnje pa v skladišču na prevzemu materiala in skladišču osnovnih sredstev.

Veliko je sedaj novih materialov; plani so večji; proizvodnja se je zelo modernizirala. Tudi včasih smo že imeli ogromne težave z materiali, s tem pa tudi težave s kvaliteto.

Želim veliko uspehov še naprej.

Stanko Likar:

Že 21 let sem v pokoju. Nazadnje sem delal kot vodja oddelka lahke obutve. Sedaj poteka delo precej drugače; še zrak je drugačen. Čevlji so lepi, vendar niso več tako trpežni, kot so bili včasih. Razlika je v izdelavi. Takrat je bilo delo zelo razdrobljeno, izgubili smo veliko delovnih ur; ogromno je bilo premeščanja, čakalnih ur... Vidimo, da je sedaj manj tega; predvsem zato, ker so tudi plani večji. Včasih nismo poznali »dobička« — vse je šlo za stroje.

Leopold Klemenčič in Tone Pivk:

V mizarski je sedaj precej drugače. Precej je novih strojev. Tudi terenskega dela včasih še ni bilo, se spominja Polde. Tone, ki je v poko-

ju šele nekaj let, pa je menil, da se po njegovem odhodu v mizarnici ni kaj dosti spremenilo. »Na splošno pa vidimo, da Alpina dobro napreduje in tako želiva tudi naprej. Za novo leto bom pa kar doma: pokojnina je le — samo pokojnina«

Janez Oblak:

V pokoju sem od leta 1972. Najprej sem delal kot vratar, nato v skladišču pomožnega materiala; bil sem tudi ustanovitelj prve menze v Alpini; nabavljal sem inventar.

Prej smo kuhali v Strojarni in vozili v Alpino. Edina

pijača, ki so jo dobili delavci je bila »proja«. Kuhali smo v »Novi Gorici«, to je bil prizidek ob stari stavbi. Ko smo zgradili prizidek pa smo začeli z družbeno prehrano. Spominjam se, da je bila prva malica: ješprenj in krompirjevi žganci. Do upokojitve sem bil nato 10 let ekonom. Tudi na tem področju se je veliko izboljšalo.

VSEM TOREJ SREČNO IN ZDRAVO IN NA SVIDENJE NA PRIHODNJEM SREČANJU!

Anuška Kavčič

Z njimi je rasla Alpina

Franca Leskoška-Luke, in rokoval sem se z njim. Še danes sem ponosen na to, saj je bil res človek, ki je veliko storil za našo tovarno in naš razvoj naploh...

Jule, daljni potomec italijanskega revolucionarja Giuseppeja Garibaldija se ni izneveril svojemu poreklu. Tudi med vojno je delal za narodnoosvobodilno gibanje; zaradi bolezni je deloval predvsem na terenu in gospodarski komisiji — težavnih okoliščinah. »Bil sem 'deklica za vse' saj sem znal prijeti za vsako delo. Marsikaj sem doživel, toda to bi bila že dolga zgodba, predolga za tole rubriko.«

Že od mladosti dalje ni imel sreče; skupaj z materjo so ga Avstriji v začetku prve svetovne vojne utaknili v zapor na Ljubljanskem gradu, ko je imel vsega nekaj mesecev... Tudi med drugo svetovno vojno je med prvimi občutil pest nemških »nadjudi«.

Ves čas pa je ostal skromen in tih. Veliko je bral, v zadnjem času je postal pri tem bolj izbirčen.

»Ne berem več vsega od kraja«, pravi Jule, ki je kljub številnim napadom različnih bolezni ostal do svojega sedemdesetega leta kar čil.

Želimo mu, da bi še velikokrat lahko stopil »v družno« za Katrnikovim šankom.

Nejko Podobnik

Kar presenečen sem bil, tako se je razgovoril... Julija Mazzinija ali kakor mu rečemo Juleta, sem poznal kot tihega človeka, če je bilo na balnišču še tako napeto...

»Že pred vojno sem delal pri gradnji Rupnikove linije, zato sem bil vaje gradbenih del in sam sem za novo tovarno ukrivil vse železo za armaturo, je začel obujati svoje spomine. »Delo sem opravljal v okviru Projekta iz Kranja in za moje delo so mi dali naziv udarnik.

Potem se je kot pomožni delavec lotil »šuštarije«.

»Najprej sem delal v nekdanji strojarni. Naredil sem tečaj za polkvalifikacijo in potem še za kvalifikacijo; visoko kvalifikacijo pa so mi dodelili kasneje, saj sem obvladal veliko faz. Mislim da malokdo ve, da sem prvi prižgal peč, ki nam je še leta služila kot edini notranji vir energije. Spominjam se tudi obiska

Govori predsednik delavskega sveta delovne organizacije Gregorij Pustovrh

»Kanting« kot pojem pri današnjih smučarskih čevljih

Kaj pomeni beseda »kanting«?

Robiti, kot tudi bolje nastavljati robnike; pojem zajema celotno problematiko optimalnega roba med nogo in drsno ploskvijo.

Človeške noge so prav tako različne po obliki, kot obrazi. Glede na nogo, stopalo in vmesni člen skočni sklep, leži smučka na snegu od človeka do človeka različno.

Leta ta problem napačne stoji na snegu zaposluje strokovni svet alpskega smučanja.

Tako za začetnika kot vrhunškega smučarja je ta neprijetna zadeva tudi danes aktualna in lahko krepko ovira vodenje smuči.

Povprečen smučar običajno ne dojam vzroka slabega vodenja smuči, pri tekmovalcih pa lahko odloča o zmagi, ali porazu na tekmi, ali celo hudem padcu in poškodb, kar velja seveda tudi za manj izurjene smučarje.

Zakaj in od kod izvirajo napačne stoji?

— zaradi vse višje konstruiranih čevljev in še posebej trde plastične školjke z dvignjenim spojlerjem zadaj,

— zaradi napake v skoknem sklepu,

— napačno oblikovano dno čevlja, neprimerni vložki,

— posledice poškodb.

Kako ugotavljamo napačno stoji?

Kontrola brez priprave

Smučar dobro zapne za klopke, se postavi v smučarsko prežo na ravni trdi podlagi (tla, deska, miza).

— Smučar stoji na zunanjem robu čevlja (O položaj)

— Stoji na notranjem robu čevlja (X)

Če je podplat v celoti na tleh pa mora smučar paziti tudi na pritisk ob straneh na vrhu čevlja. Šele ko tudi tega ni, je stoji pravilna.

S podlaganjem lesenih zagozd ali plastičnih trakov različnih debelin (2, 3, 4 mm) lahko ugotovimo velikost napake.

Kontrola s pripravo

Priprava deluje na principu dveh gibljivih vpetih plošč, na katerih stoji smučar v običajni smučarski preži. Vsaka gibljiva plošča ima vgrajeno skalo, na kateri odčitamo vrednost napake. Važno je, da naprava stoji popolnoma vodoravno, boljše imajo vgrajeno vodno tehtnico, tako da z lahkoto reguliramo pravi položaj naprave.

Korekcije

— Nastavek vgrajenega kanting regulatorja. Žal ga imajo le dragi modeli. Korekcija je možna od 3° do 10°, od pravega kota v obeh smereh.

— Lepljenje različno debelih oblog zunaj ali znotraj manšete.

— Delno lahko čevljev preoblikujemo s segrevanjem, kar pa lahko zaupamo le specialistom.

Ni pa nujno, da je napačna stoji krivda anatomije med gležnji ali napačno grajen čevljev. Napaka lahko izvira tudi iz skočnega sklepa, plosko stopalo ipd.

Zato je potrebno imeti ustrezne vložke pod stopalom.

Korekture smo včasih delali tudi na podplatih čevlja, kar pa odsvetujem zaradi pravičnega delovanja varnostnih vezi.

Povzetek

— Kanting je danes, zahvaljujoč velikemu napredku v gradnji smučarskih čevljev in uporabi dodatkov, popolnoma rešljiv problem.

— Kanting omogoča pravilno porazdelitev teže na zunanje in notranje robnike.

Zaradi tega je vodenje smuči boljše, smučar lahkotneje spreminja smer in bolje drsi.

— Kanting zmanjšuje pritisk na straneh znotraj ali zunaj, boljša lega stopala omogoča udobno prežo, v sproščeni stoji je prekrvavitelj boljša.

— Kanting zmanjšuje možnost padca in s tem poškodb, kot tudi utrujanja nog in stopal.

Janez Šmitek

Novosti v knjižnici v Žireh

Milan Apih, ENAJSTA ŠOLA ANDREJA KLOSA, Borec 1984, prerez dogajanja v predvojnih zaporih v Sremski Mitrovici.

Janez J. Švajncar, DEŽ NA SILVESTROVO, Kmečki glas 1984, sodnik Ivan, predstavnik starejše generacije, ki jo je znanomovala vojna, se spominja svoje življenjske poti, kot borca slavne Štirinajste in povojnega obdobja do svojih zrelih let, ko v svojem družbenem in zasebnem življenju doživlja vedno znova razočaranja ob propadanju nekdanjih idealov.

An Rutgers van der Loeff, JAZ SEM FEDDE, MK 1979; pripoved o fantu, ki je 13 let preživel po raznih domovih. Ko je polnoleten, mu omogočijo samostojno živeti v podstrešni sobi. Toda težko se mu bo postavili na lastne noge.

Ruža Vreg, PODEŽELSKA ZDRAVNICA, Pomurska zal. 1984.

Andrej Capuder, RAPSODIJA 20, Slovenska Matica 1982; obdobje Slovenije in Evrope med obema vojnami: razsulo Avstroogrske, borba za Koroško, španska državljanska vojna, slutnja uničenja druge svetovne vojne.

Ivan Sivec, PRVE LASTOVKE, Kmečki glas 1984. Mlada zakonca, ki sta prišla iz mesta na deželo, ker se hočeta vrniti k naravnemu in človeško vrednejšemu delu na kmetiji. Ne uspe jima takoj.

Liljana Šaver, LOV NA METULJE, Kmečki glas 1984. Štiri novele, katerih glavna vsebina je ljubezen, ki jo občutimo kot življenje samo, kot najglobljo stisko življenja.

Marko Sterle, VETER Z JUGA, MK 1982, avtor knjige je zdravnik, ki se je pred desetimi leti srečal s kitajskim tradicionalnim zdravilstvom, odšel je iskat vzhodnjaške skrivnosti, romantiko, zdravje, energijo, to je, južni veter.

Ivanka Čadež, BEROČA ZGODBA, Kmečki glas 1984, povest o Primožu, sinu beračice. V otroštvu je v nesreči ranjen v nogo in ga čaka podobna usoda kot mater, a se s to vlogo noče sprijazniti. Kraj dogajanja so vasi v okolici Cerknega od prve svetovne vojne dalje.

Selma Lagerlöf, PRSTAN LÖWENSKÖLDÖV, zbirka Nobelovci, CZ 1981, (Löwensköldska ringen), prev. Janko Moder, pisateljčin nov pogled na ožjo in širšo domačo pokrajino, ljudska izročila in usodne zveze, ki pa jih človek vendarle po svoje obrača in obrne.

Jozsef Balazs, SREČANJE BÁLINTA FABIANA Z BOGOM, Preš. družba 1984, (Fábian Bálint találkozosa Istennel), prev. Marko Murec, polpreteklo in sodobno življenje kmečkih ljudi in vaških ciganov na Madžarskem.

Joseph Conrad, SRCE TEME, Preš. družba 1984, (Heart of Darkness) prev. Mart Ogen, prikaz pragozda v okolici reke Kongo, vdor civilizacije v to deviško deželo, usoda žrtev kolonialnega pohlepa.

Henri Lopes, SMEJATI SE - ALI JOKATI?, Pomurska zal. 1983, (Le Pleurer Rire), prev. Marjeta Novak, vprašanje boja za oblast in menjavanje gospodarjev (gospodar se menja, bič pa ostane), kar ni značilno samo za afriške države, kjer se zgodba pravzaprav dogaja, ampak še za marsikatero drugo državo v svetu.

Edgar Wallace, TEMNE SILE, DZS 1984, (the Hand of Power), prev. Mirko Napost,

Helena Žakelj

Smučke je prodajala na sejmu KGZ Sora Žiri

NE POZABIMO

V Račevi pripravljajo gradnjo gasilskega doma

Zamisel o ustanovitvi gasilske desetine v Račevi se je porodila v glavah naprednih in razgledanih mladincev Račeve že prva leta po vojni. Vendar se je moralo na gasilskih veseljah popiti še precej litrov vina, da so gasilski veterani dveh društev Žirov in Dobračeve spoznali, da sta gasilski enoti v Račevi in Brekovicah res potrebni za uspešno gasilsko protipožarno varstvo na obeh področjih. Mladinci so zraven »Noča« začeli graditi sadno sušilnico v okviru Sadjarsko vrtnarskega društva Ljubljana, podružnica Žiri. Sadjarska podružnica v Žireh je bila razpuščena, ker naj bi se kot sekcija formirala pri Kmetijski zadrugi Žiri. Do tega nikoli ni prišlo in tako so mladinci, ki so ustanovili gasilsko desetino sadno sušilnico nadgradili in prizidali še orodjarno, kar je takrat za skromni začetek zadostovalo za gasilski dom.

Desetina, s skromno gasilsko opremo, ki jo je nabavilo matično društvo Dobračeva, je danes prerasla v samostojno društvo s 130 člani, od katerih jih je 113 aktivnih.

Zahtevni teren ni moč obvladati samo z gasilci iz doline, zato so prešli na aktivno izobraževanje vseh prebivalcev Račeve in Žirovskega vrha. S tem so pritegnili v svoje vrste člane, ki bi drugače nikdar ne pomislili na aktivnost v gasilstvu. S široko zastavljeno akcijo so pregledali vse domačije z gospodarskimi poslopji vred, da so s tem odpravili morebitne pomanjkljivosti pri požarni varnosti. Z aktivnim sodelovanjem vseh gasilcev so ustvarili dragocen protipožarni načrt s podrobnim opisom vsakega gospodarskega objekta, ne glede ali je to hiša, hlev, kozolec,

ali drugi pomožni objekt, z vsemi skicami, nadrobnimi zemljevidi, vodnimi viri, cestami in kolovoznimi potmi, ter razporeditvijo gasilskih enot, lastnih in sosednjih, ki v tem primeru prihite v pomoč. Uspešne vaje so že imeli z Vrhovskimi gasilci, ki so jim na tem najbližji in se njihove akcije prepletajo. Račevski gasilci imajo 5 usposobljenih desetini za gasilska tekmovanja in požarne akcije, to je dve članski, dve mladinski in eno pionirsko desetino, medtem ko ženska desetina ni v popolnem sestavu.

Mali gasilski dom v Račevi je pred dvema desetletjema za silo ustrežal. Danes so Račevci prerasli v samostojno gasilsko društvo, tako da danes gasilski dom ne ustreza več najnужnejšim zahtevam za shranjevanje sodobne gasilske tehnične opreme.

Zaradi tega so se gasilci odločili postaviti nov dom. Račevski gasilci so kljub težkim pogojem pridobivanja soglasja za izdajo lokacijskega dovoljenja uspeli zbrati vsa soglasja, ki so pogoj za lokacijsko dovoljenje. Novi dom bo imel dve garaži, ustrezne sanitarije, prostor za gorivo in druge pomožne prostore, ter prostor za družabne potrebe gasilcev in ostalih krajanov, ob katerem naj bi ob priložnosti deloval tudi manjši bife, kadar bi se tu odvijala družabna srečanja gasilcev in krajanov. Šele ko bodo sredstva zagotovljena, bodo dobili gradbeno dovoljenje, ki je pogoj za začetek gradnje. Kot sem že zapisal, so Račevci uporni in od svoje zamisli ne bodo odstopili. Stiskajo pesti, da bi se jim uresničilo isto, kar se jim je nekoč kljub priidnosti izmuznilo iz žuljavih rok.

Ivan Reven

Ena najstarejših stavb v Žireh je prav gotovo Štalarjeva hiša, nekdanj last brižinskih škofov, ki so se tu pogosto ustavljali. V stanju, kot je hiša danes, ne znamo več ceniti njene arhitekturne vrednosti. Toda cena za obnovo take stavbe je izredno visoka, vendar upamo, da komisija za obnovo vaškega jedra ne bo pozabila nanjo.

V začetku prejšnjega meseca se je začel tečaj angleškega jezika na stopnji konverzacije.

Ekipa, ki je letos pomagala dedku Mrazu

V obratu v Gorenji vasi so pripravili novoletno jelko

»DELO — ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Strojarska ul. 2, n. sol. o., ki ima v svoji sestavi TOZD Proizvodnjo, TOZD Prodajo in Delovno skupnost skupnih služb. — Ureja ga uredniški odbor: Marija Albreht, Tatjana Dolenc, Milena Lukančič, Tatjana Mohorič, Helena Kavčič, Marjan Pišljari, Anuška Kavčič — tehnični urednik, Nejko Podobnik — glavni in odgovorni urednik. — Izhaja mesečno, naklada 2200 izvodov. Fotografije: Brigita Grošelj. Tisk TK Gorenjski tisk, Kranj